

Viktorie Hanišová

Román o pomstě,
která nikdy není
vítězstvím

Hoří ti táta

Host

© Viktorie Hanišová, 2026

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2026

(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-3164-6 (PDF)

ISBN 978-80-275-3165-3 (ePUB)

ISBN 978-80-275-3166-0 (MobiPocket)

Toho rána jsem se vzbudila příliš brzo, okolo čtvrté hodiny. Ještě tak dvě hodiny jsem se převalovala v posteli a marně se snažila znovu usnout. Nakonec jsem vstala po šesté a připravila si silnou kávu, abych ze sebe vyhnala únavu.

Posadila jsem se na balkon a shlížela dolů na probouzející se ulici, dodávky, co zavázely do obchodů a restaurací zboží, lidi spěchající na tramvaj, stín ustupující slunci. Zdvihla jsem hlavu — nebe se na mě tvářilo úplně normálně, měl to být jen jeden z řady dalších obyčejných dní. Za chvíli se ke mně začal lísat kocour Karel, jemně jsem ho podrbala za ušima a nad ocasem, jak to má rád.

Do schůzky mi zbývalo ještě několik hodin a mně bylo jasné, že ten čas musím něčím vyplnit, jinak se zblázním. Vyšla jsem se pěšky na Vítkov, kde jsem

rážovala po asfaltce z jednoho konce na druhý, tam a zase zpátky.

Doma jsem se vysprchovala, umyla si vlasy a hezky je vyfoukala, pěkně se nalíčila a vzala si oblečení ve stylu casual chic: černé cigaretové kalhoty a k nim starorůžovou halenku ledabyle zastrčenou za pas. Červená rtěnka, jinak bez mejkapu.

Vyšla jsem z domu, a čím víc jsem se během půlhodinové cesty blížila k nakladatelství, tím víc jsem cítila, jak celá plihnu. Vyfoukané vlasy začaly matnět a lepit se mi na uši a zátylek a vzdušná košile se pomačkala a celá zvadla. Nevypadala jsem ani trochu elegantně.

Ve výtahu mě chytil třes, srdce se mi prudce rozbušilo a v ústech mi vyschlo. Než jsem zazvonila ve čtvrtém patře, několik minut jsem provozovala dechová cvičení a prolévala se vodou z petlahve. Trochu to pomohlo, a tak jsem konečně stiskla tlačítko.

V nakladatelství panoval obvyklý shon: zaměstnanci spěšně přecházející mezi kanceláři, zvukový podkres šumícího kávovaru, klapajících podpatků a vrčící tiskárny, zvonící telefony. Majka, se kterou jsem si vždycky hezky popovídala, mě pozvala na chvíli k sobě, šéfredaktor tam právě někoho má, aspoň mi ukáže nové knihy. Kývla jsem, i když mě dětské knihy nikdy nezajímaly. Majka mě už kolikrát přemlouvala, abych to

zkusila s něčím pro děti, ale mně to nikdy nebylo po chuti, i jako malá jsem rychle přešla z mayovek na literaturu pro dospělé.

„Už jsi to viděla?“ zeptala se vyděšená Majka a pustila mi video na iDnes. Jakýsi staromódně oblečený muž na ulici, který chvíli něco štrachá v kapsách, načež se mírně sehne, a pak najednou skoro celý vzplane. Několik vteřin hoří, než se k němu přiřítí policista a snaží se ho uhasit svou bundou. Nakonec další přispěchavší policisté oheň zadusí hasicím přístrojem. Ten stejný výjev z několika různých úhlů z mobilních telefonů kolemjdoucích.

Z toho videa mi zatrnulo, vzpomínám si na pocit, jako by mě někdo čapnul za srdce a pořádně ho zmáčkl. Tehdy jsem to přičítala šoku — hořící člověk snímáný z několika úhlů není nic, co by bylo k vidění každý den —, ale ze zpětného pohledu si myslím, že už jsem tenkrát podvědomě moc dobře věděla, o koho jde. Specifický postoj tohoto staršího muže, elegantní klobouk, kožená aktovka v ruce a pak to všechno v plamenech — muselo mi to být povědomé, ale zřejmě jsem si to ještě nedokázala explicitně připustit.

Chvíli jsme to s Majkou sledovaly, stále nové a nové záběry z bezpečnostních kamer i od okolojdoucích, ze spolehlivých zpravodajských webů, ale i z TikToku

a YouTube, a shodly se na tom, že muselo jít o nějakého blázna.

Pak šéfredaktor konečně zaklepal na prosklené dveře a mně se ulevilo, že ten výjev už nemusím sledovat.

Už po cestě do Michalovy kanceláře jsem vnímala, že mi v zadní kapse kalhot vrní mobil, a bzučení jsem v pravidelných intervalech cítila i ve chvíli, když jsem už seděla na židli proti Michalovi. Mohla jsem si telefon úplně ztlumit, ale najednou mi přišlo nepatřičné vytahovat ho během tak důležité schůzky, měla jsem si ho přece vypnout rovnou.

A tak jsem tam seděla, snažila se tvářit neutrálně a cítila, jak ve mně s každou novou vibrací narůstá nervozita. Na to, co říkal Michal, jsem se nedokázala moc soustředit, ačkoli šlo o hodně: mou spisovatelskou budoucnost. Vzpomínám si ještě na útržky jeho slov — prý rukopis působí nekoherentně, není z něj cítit vypravěčská jiskra, pointa mohla být promyšlenější, jen ať si vzpomenu na svoje první knihy, co se vlastně stalo, Ladko? Bývala jsi schopná vystavět příběh tak, aby čtenář nedokázal knihu odložit, proč to najednou nejde?

Něco jsem na to blekotala, snažila se obhájit svou literární existenci, jistě, mohla bych tu pointu trochu posílit, osekát epizodní příběhy a postavy a dát

textu pořádný rámec. Dobře jsem věděla, že teď mi jde o všechno, tahle knížka měla znamenat dlouho očekávaný comeback na literární výsluní, pokud mi ji nevydají, za chvíli po mně neštěkne ani pes a nakonec snad ještě budu muset jít do práce. Přesto jsem Michala poslouchala jen napůl, myslela jsem hlavně na telefon vrnící v kapse. Před očima se mi pořád míhaly nové a nové výjevy toho elegantního hořícího pána, v plamenech nerozpoznatelná a zároveň jaksi zlověstně povědomá tvář. Když se pak Michal postavil a odvrátil k oknu a rozhlédl se po okolních střechách — to dělával vždycy, když se chystal sdělit něco nepříjemného —, rychle jsem telefon vytáhla: deset hovorů ze skrytého čísla.

Michal se ke mně otočil, položil si obě dlaně na stůl a nadechl se k tomu, aby mi řekl nevyhnutelné: ten rukopis za to vážně nestojí, zkus něco jiného. Jenže já ho ke slovu nepustila a namísto toho jsem řekla: „Promiň, musím to vzít,“ a klikla na zelený symbol na displeji.

A pak jsem se to dozvěděla.

Ve svých knihách jsem mnohokrát popisovala situaci, kdy se člověk dozví o tragické události — pocit, jako když se zastaví čas a místo něj se dostaví jen útržkovité vnímání reality, které se člověk poté pracně snaží

chronologicky uspořádat — a přesně tak to probíhalo i v mém případě.

Z čistě praktických důvodů jsem se později pokoušela zrekonstruovat události od okamžiku, kdy jsem se v telefonu dozvěděla tu strašnou zprávu, do chvíle, kdy jsem otce spatřila v nemocnici, ale moje vzpomínky jsou přeházené a zejí v nich obrovské díry.

Vzpomínám, jak mi telefon padá z ruky, jak mi brada klesá až ke krku, pohled na modré nezaujaté nebe, vnímám něčí ruku na mém rameni, vybavuju si, jak stojím venku na ulici a přemýšlím, jak se co nejrychleji dostat do nemocnice, a pak se najednou ocitnu na nemocniční chodbě a poslouchám lékaře, který mi sděluje, ať se připravím na nejhorší, a já jsem přesvědčená, že si mě s někým spletl.

A potom se vynořím u jakési mumie na nemocniční posteli, z níž vede nepřeborné množství hadiček, všude to pípá a bliká, a já u té postele stojím v nesmyslném zeleném ohozu, s rouškou na ústech, sítkou na hlavě a v rukavicích a netuším, co u tohoto cizího tvora pohledávám.

A nakonec se ke mně přitočí sestra a řekne mi: „Pozdravte tatínka, možná vás vycítí, ale hlavně na něj v žádném případě nesahejte.“

Zpráva ČTK

V pondělí 23. června v 11.55 se před budovou Poslanecké sněmovny zapálil postarší muž, který byl po rychlém zásahu policistů převezen na oddělení popálenin v motolské nemocnici. Na základě dosud nepotvrzených zpráv se jedná o Miroslava K. (76 let), bývalého výzkumníka Akademie věd. Motiv jeho činu je doposud nejasný, policie v současnosti prohledává jeho nemovitosti a vyslýchá svědky, kteří by mohli jeho čin objasnit. Podle lékařů se pacient, který utrpěl popáleniny třetího stupně na více než osmdesáti procentech těla, nachází v kritickém stavu.

Následujících deset dnů bylo nejhorších v mém životě. Každý den jsem chodila do nemocnice a vysedávala u otcova lůžka. V duchu jsem děkovala nemocničnímu oddělení, že návštěvní doba byla pouhou hodinu. I tak mi oněch šedesát minut přišlo k nesnesení. Otec byl zhruba od kolenou nahoru celý zafačovaný a skrz bílý obvaz prosakovaly žlutohnědé tělesné tekutiny. I obličej měl celý obalený gázou, zbyla mu jen škvírka na ústa. I kdyby měl otec volné oči a uši, stejně by mě neviděl ani neslyšel. Ošetřující lékař mi nepříliš šetrně, možná až nadmíru podrobně vylíčil, že plameny spálily

zornice a roztavily pokožku, takže se kůže na uších spekla a utěsnila zvukovody. Dokonce i jeho ústa se následkem žáru slepila — v sanitce mu je museli násilím otevřít, aby otec mohl dýchat, a tím mu odtrhli zbytek rtů. U jeho lůžka se mi periodicky vracel zvláštní stav: pohled na otce byl tak bolestivý, až jsem svým způsobem vystoupila z těla a nabyla dojmu, že se mi to zdá, že se jen probouzím ze zlého snu, v němž se mi upálil otec, abych pokaždé znovu s úlekem zjistila, že se jedná o realitu.

Nevěděla jsem, co bych měla v nemocničním pokoji dělat. Otcův hrudník, to, co z něj zbylo, se v rytmickém intervalu zvedal a klesal, to byl jediný pohyb, který vykonával. Kromě toho otec skučel, vydával nelidský hrdelní zvuk, který byl odrazem jeho bolesti. Lékař říkal, že popáleniny na většině otcova těla byly tak hluboké, že se zničila i nervová zakončení, takže by tolik bolesti cítit neměl, ale z toho ohavného zvuku linoucího se z otcovy škvírky ve tváři bylo zjevné, že otec trpí jako zvíře.

Seděla jsem tam a mluvila na něj, ačkoli mě nemohl slyšet. Vyprávěla jsem mu historky z dětství, předčítala mu jeho oblíbeného Olivera Sackse a Otu Pavla, zpívala trampské písničky, plakala a prosila ho, ať bojuje — lékař říkal, že to není ztracené, existuje maličká naděje,

že by to mohl přežít, byl to přece vždycky bojovník —, nebo jen zírala z okna a doblba scrollovala na mobilu. Když šel kolem lékaře, rychle jsem za ním vyběhla, abych o něco zkrátila nekonečnou hodinu, a žádala ho, aby otci zvýšil dávku analgetik nebo mu nasadil nové a silnější oblbobáky.

Lékař se bránil, otec dostával silnou dávku novalginu, větší by pro něj mohla být nebezpečná, a aplikace morfia by způsobila, že by se otec zadusil.

„Ještě je určitá šance,“ snažil se mi dodat kuráž.

Když se blížila pátá hodina, cítila jsem, jak zděšení odsouvá obrovská úleva, a úderem páté jsem už svlékala mundúr a gumové rukavice a chvátala ven.

Zbytek dne nebyl o nic lepší, zkoušela jsem něco sníst, ale hrdlo jsem měla tak stažené, že jím skoro neprošel ani doušek vody, a noci jsem trávila zíráním do stropu, kde se mi zjevoval otec v různých životních situacích, až se nakonec definitivně proměnil v zafačovanou seschlinu.

Dopoledne jsem zkoušela přepisovat knihu, *Den, kdy jsem se zapomněla nadechnout*, tak se jmenoval můj román, který mě měl vytrhnout z několikaletého neúspěchu. Redukovala jsem postavy a vymýšlela nové, ořezávala jsem epizodní příběhy a snažila se vnést do děje napětí: na rozdíl od mých předchozích

knih, kde jsem čerpala ze silného rodinného příběhu, mi chybělo chytlivé téma, a tak jsem chtěla silnou, napínavou zápletku. Třeba se mě šéfredaktorovi zželi a za těchto okolností mi knihu vydá, utěšovala jsem se. Nežrídka se mi ale při psaní stávalo, že mi myšlenky odputovaly do pokoje páchnoucího dezinfekcí, takže jsem zapomínala jména nejen vedlejších, ale i hlavních postav, pletla se mi chronologie děje a omylem jsem promazala několik kapitol.

Na mail a sms zprávy jsem se radši nedívala, stačilo mi, že novináři hlídkují před nemocnicí. Když jsem vycházela a vcházela, vždycky jsem si přetáhla přes hlavu kapuci, aby mě nikdo nepoznal.

Policie za mnou přišla hned druhý den. Položili mi pár otázek, které jsem mohla očekávat: kdy jsem otce viděla naposledy, zdali měl psychické problémy, pokusil se někdy o sebevraždu, a zeptali se, jestli nevím o někom, kdo by ho mohl k činu navést. Lovila jsem v paměti — kdy jsem ho vlastně viděla naposledy? V půlce května? Ne, muselo to být tak o měsíc dřív. Tou dobou otec vždycky sázel rajčata do skleníku a já se divila, že to tentokrát neudělal. Proč je skleník prázdný? zeptala jsem se ho, ale on jen odmítavě zavrtěl hlavou, a já na něj už bohužel nedorážela. Nezdálo se mi, že by měl psychické problémy, snad byl jen trochu podrážděný,

v posledních letech uměl být dost nesnesitelný. Neznám nikoho, s kým by udržoval blízké vztahy. Jedna policistova otázka mě však překvapila: byl otec ve spojení s extremistickými skupinami? Rázně jsem to vyloučila, ale pak mi ta otázka dlouho vrtala hlavou. Co jsem vlastně o svém otci věděla? Jestliže nebyl ve spojení s extremisty, proč by se upaloval přesně pět minut před dvanáctou hodinou, během poslední schůze Poslanecké sněmovny před letními prázdninami, na níž se měl projednávat vládní návrh zákona postihujícího „neoprávněnou činnost pro cizí moc“? Kdo byl vlastně člověk, kterého jsem považovala za otce a který teď umíral v prudkých bolestech v nemocnici?

Navzdory obětavé péči lékařů a sester otec dostal po několika dnech sepsi. Byl sice umístěn v co možná nejsterilnějším prostředí, ale patogen dovnitř mohl zanést kdokoli, klidně i já. Možná ale zákeřný bacil otci dávno dřímал v těle, kdo ví. Lékař mi svým obvyklým způsobem — věcně, nešetrně a do všech detailů — sdělil, co se dá v nejbližších dnech očekávat: otci budou postupně selhávat orgány, ledviny, srdce a plíce, až nakonec tělo vypoví službu. Jednoduše dodýchá a pak bude konec. Konzilium rozhodlo k přestoupení na paliativní péči.

Posadila jsem se k otcově posteli a nahlas se rozbrečela, nestíhala jsem slzy utírat prsty schovanými v gumových rukavicích, a tak mi stékaly pod roušku až do úst. „Tatí, tatííí...“ opakovala jsem pořád dokola, ale na nic kloudnějšího jsem se nezmohla. Monitor u postele s dávkováním léků ukazoval, že otec dostává jeden miligram morfia za hodinu. Druhý den to byly dva miligramy a třetí den tři, ale otec stejně ne a ne umřít. Nadále sténal svým hrdelním způsobem, ale nezdálo se, že by jinak jakkoli vnímal okolí.

Čtvrtý den jsem se trochu zpozdila, chtěla jsem dočíst přepracovaný rukopis. Když jsem se pak ve filtrační místnosti oblékala do sterilního pláště, přišla ke mně sestra a zavrtěla hlavou.

„Teď už se převlékat nemusíte.“

Zavedla mě do pokoje, kde už stál otcův ošetřující lékař, dvě sestry a sanitář. Monitor vedle tátovy postele vydával monotónní neutuchající zvuk.

„Váš tatínek právě zemřel.“

Pohlédla jsem na lékaře, na obě sestry a sanitáře a svým způsobem i na sebe, na tu zrudu, která si egoisticky četla svůj rukopis, zatímco její otec reálně umíral sám v bolestech, a až nakonec mi pohled spočinul na otci. Ležel tam s obvazy prosáklými žlutohnědou tekutinou, maličkatý jako dítě, stále k nepoznání.

Nejradši bych si zlostí vytrhala vlasy. To, co mi říkala matka, je pravda pravdoucí, jsem hroznej sobeček, vždycky jsem myslela jenom na sebe. A přece jsem si zároveň oddychla, už je to za mnou. Vytáhla jsem mobil a napsala zprávu tátově sestře Hance a kamarádce Alici.

Pak jsem se posadila na židli u postele a dotkla se tátovy zafačované ruky. Ještě byla teplá. Několikrát jsem se nadechla a vydechla a podívala se na otce. Zdálo se mi, že se otcova hrud' mírně zvedá a klesá a že se z jeho úst nadále line onen chrčivý zvuk. Pohlédla jsem na monitor, který mezitím ztichl a znovu ukazoval číselné hodnoty: tep, dech a saturaci. Zdálo se mi to?

„To se někdy stává, váš tatínek se znovu nadechl. Možná cítil, že jste přišla,“ sdělila mi sestra a poplácala mě po rameni. Všichni se z místnosti vytratili a nechali mě v té hrůze s otcem, který byl zároveň živý i mrtvý.

Následující hodiny byly k nesnesení. Hodnoty na monitoru se postupně snižovaly, až několikrát klesly na nulu, pokoj se vícekrát zaplnil personálem, ale otec vždycky na poslední chvíli zalapal po dechu a vrátil se do života. Trvalo to nekonečně dlouho. Říkala jsem si, jestli nemám znovu napsat tetě Hance a kamarádce Alici, abych jim sdělila, že otec zázračně obživil, mezitím mi poslaly několik uklidňujících zpráv. Za tu dobu strávenou u lůžka jsem vyčerpala veškerý repertoár

odrhovaček a rodinných příběhů, přečetla mu stohy zpráv na mobilu, dokonce mu ukazovala společné fotografie, které nemohl vidět, až jsem nakonec sklouzla ke svému: „Tatí, tatííí...“ Říkala jsem mu, ať ještě neumírá, když zabouje, mohl by se stát zázrak, ale ve skutečnosti jsem si přála pravý opak: ať už ta agonie skončí. Několikrát jsem na poslední chvíli tak tak doběhla na záchod, kde jsem seděla na míse tak dlouho, dokud na mě nezačal někdo bušit, ale pak jsem se znovu musela vrátit do toho šílenství. Uprostřed toho běsnění jsem upadla do jakési letargie, musela jsem si na chvíli zdřímnout a ve snu mi pořád někdo našeptával, že ta zvláštní beztvará, bezobsažná bytost vedle mě ve skutečnosti není můj otec, ale kdosi cizí, někdo, koho jsem nikdy neznala. Po čtyřech hodinách mě poprvé napadlo, že bych mohla otcí přitisknout polštář na jedinou škvíрку v obličejí, a tím ten proces urychlit. Otec zjevně stále trpěl, mezi vybojovanými nádechy sténal, proč to prodlužovat? Nebo na přístroji přenastavit dávkování morfia? Nakonec jsem se k tomu neodhodlala.

Trvalo to celé víc než šest hodin. Na konci otec už jen chrochtavě dýchal, až se nakonec jeho hrud' vůbec nezvedla. Personál už nespíchal s příchodem do pokoje, stejně jako já se domníval, že otec opět zlomyslně zalapá po dechu, ale ten jen ležel nehybně dál v tom

strašném oděru dezinfekce a monotónním zvuku, až se po delší době dostavila sestra, vypnula monitor a otevřela okno, „aby duše mohla ven“. Tato naivní věta jako by mi odtrhla všechny končetiny od těla. Zbyl jen trup s duší naplněnou hořkým smutkem.

Domů jsem došla pěšky se slovem *tatíí* na rtech, bylo mi zle od žaludku a hrozilo, že v metru někoho pozvracím, ale hlavně jsem to potřebovala vychodit. Dostat ze sebe spěšným pohybem stres nahromaděný za posledních deset dní. A kromě toho jsem utíkala před myšlenkou, která mě poprvé napadla před několika dny a od té doby jsem se jí nedokázala zbavit.

Tohle bude sakra dobrá kniha.

Jsem vynikající spisovatelka. Dokládá to dvojnásobné ocenění Magnesia Litera (jednou za objev roku, podruhé dokonce za knihu roku), Cena Jiřího Ortena a bezpočet menších, ale pro mě neméně důležitých ocenění, nadšené ohlasy čtenářů a literární kritiky, překlady knih do více než dvaceti jazyků, pozvánky na knižní veletrhy a věhlasné literární festivaly po světě. Jezdím na literární besedy po celé republice i mimo ni, pořádám čtení v knihovnách, kulturních centrech, ve školách a v domovech důchodců a všude mě chválí.

Tak talentovaná, a přitom tak skromná. Většina mých kolegů spisovatelů mě nenávidí, a i to je důkazem mé výjimečnosti, úspěch se neodpouští, v literárních kruzích obzvlášť.

První kniha vznikla náhodou a zároveň z nutnosti. Pracovala jsem jako sociální pracovnice na úřadě, práce mě moc nebavila a jen tak tak mě užívala. Začala jsem se zrovna rozhlížet po jiném oboru, když matka onemocněla rakovinou. Jen pár týdnů od diagnózy se o sebe už nedokázala postarat, a protože matka nechtěla o nemocnici ani slyšet a rodiče spolu tou dobou už nežili, pověsila jsem práci na hřebíček a stala se její pečující osobou. Ačkoli jí dávali pouhého půl roku, nakonec jsem s ní strávila skoro dva roky. Dvě úděsná, ale zároveň krásná léta, kdy jsem o ni pečovala čtyřicet hodin denně a zároveň ji chtěla zabít. Ve volných chvílích, kterých bylo poskrovnu, jsem si dělala poznámky — abych ze sebe dostala ten stres, říkala jsem si tenkrát, i když mi už bylo jasné, že píšu knihu. Vyšla na rok přesně po matčině smrti a jmenovala se *Přežít smrt*. Vydali ji v nakladatelství Apokryf, kde kromě šéfredaktora a majitele v jedné osobě byla zaměstnána jediná redaktorka. Podle toho taky knížka dopadla, obálka byla infantilní, tisk nekvalitní a v textu zůstala spousta překlepů. Knížka

by zajisté zapadla, nebýt Lukáše Hejlíka, který si ji vybral na Listování. Objevilo se pár zmínek v tisku, knihy si všimlo i pár bookstagramerů. A pak už to jelo, na knihu, po níž dva měsíce nikdo neštěkl, najednou vyšly stohy recenzí, věnovala se jí ČT art, rozebírali ji na Vltavě, zvali mě do rádia i televize. Aktuálně.cz připravilo seriál několika článků na téma paliativní péče a umírání, na DVTV se mnou vyšel obsáhlý rozhovor s Danielou Drtinovou.

Druhá kniha *Dožít se dospělosti* tvořila jakýsi prequel k mému prvnímu románu. Popisovala jsem v ní svůj složitý vztah s matkou, která měla na prvním místě svou práci, na druhém společenský život a teprve na tom třetím rodinu. Dopodrobna jsem vyličila své stavy bezmoci, pocity zklamání a nenávisti sama k sobě, které mě dohnaly až k bulimii a sebepoškozování. Tím jsem vzala vítr z plachet několika zlomyslným literárním kritikům a internetovým komentátorům, kteří mě po vydání první knihy obvinili z vykořisťování matčina těžkého osudu.

U druhé knihy jsem z amatérského Apokryfu přešla do mnohem zavedenějšího, i když nezávislého nakladatelství Mimesis vydávajícího náročnější, zároveň však široce čtenou literaturu. Nakladatelství mi přidělilo vlastního redaktora a před vydáním druhé knihy

spustilo marketingovou kampaň v tisku a dopravních prostředcích.

Dožít se dospělosti se stala třetí nejprodávanější knihou roku a na pár let mi zajistila pevnou pozici na literární scéně. V jistém smyslu mi nabídla i terapii, kterou jsem nejen nemusela hradit, ale ještě si díky ní přišla na slušné peníze. Když člověk týden co týden slýchá na besedách, jak je statečný, talentovaný, autentický a laskavý, musí ho to pozvednout na duchu. Zároveň se však psaním dostane do takřka nesnesitelné schizofrenie. Dokud jsem nebyla spisovatelka, věci se mi děly jaksi samy od sebe, nicméně po napsání první a zvláště pak druhé knihy se okolní svět a vlastně celé mé fyzické i psychické já proměnilo v potenciální materiál na knihu. Začala jsem se dívat na svět jako na studnici inspirace, takřka nonstop si dělala spisovatelské poznámky, ať už explicitně nebo jen v hlavě. Svět přestal být místem, kde přirozeně žiju, stal se pouhým materiálem, z něhož čerpám.

Jenže může nastat i situace, kdy všechny spisovatelovy inspirační zdroje dojdou.

Jsem vynikající spisovatelka, jen mi v posledních letech schází námět. Po prvních veleúspěšných románech

jsem napsala ještě tři knihy, jeden autofikční román o transgeneračním přenosu traumatu, knihu rozhovorů s hrdiny všedního dne a sbírku sebezpytujících básní. Román se prodával navzdory vlahým kritikám ještě obstojně, další dvě knihy už moc ne. A za posledních pět let mi nevyšlo vůbec nic. Mezitím mi vyschly nejen inspirační, ale i finanční zdroje. Po matce mi sice zbyl malý byt na Žižkově a pár stovek tisíc, peníze jsem ale dávno prohýrала. Poslední žádost o tvůrčí stipendium mi neschválili, na literárních rezidencích mě už moc nechtějí. Začínám se tudíž zaobírat pro mě dost šílenou otázkou, jestli bych neměla jít zpátky do práce. Místo toho ale dělám psí kusy, jen abych do ní nemusela: vymýšlím reklamní slogany pro kamarádku copywriterku, píšu povídky na zakázku a ve volných chvílích skládám z barevného papíru kubistické vánoční ozdoby, které prodávám do Domu U Černé Matky Boží.

Ne že bych nic nenapsala — prakticky vzato píšu pořád. Zatímco moje prsty hbitě skládají ozdoby na stromček, každou chvilku stejně mrštně vytukají na klávesnici větu, někdy i dvě. Můj zápisník překypuje řadou vtipných, tragikomických i ryze smutných příhod, které jsem načerpala v terénu, samy o sobě nejsou špatné, ale chybí jim rámec, chytlavý, silný příběh šikovně vystavěný tak, aby na čtenáře na konci knihy čekalo

mohutné překvapení. Stručně řečeno: v posledních letech se v mém životě neodehrálo nic zásadního, co bych mohla přetvořit v literární text. Nerozvedla jsem se, nepostihla mě vážná nemoc ani mi nikdo neumřel.

A teď ta věc s otcem. V tomto smyslu mi jeho smrt přijde vhod. Není nutné se obelhávat — když jsem trpěla na nemocniční židli vedle zafačovaného otce, už tehdy jsem si v duchu dění kolem sebe převáděla do vět psaných písmem Times New Roman, velikost písma 12, řádkování 1,5 tak, jak to mají v nakladatelství rádi. Stejně jako v jiných situacích mi to pomáhalo tu hrůzu přežít, dívat se na celou věc s odstupem, jako na něco, co přede mnou prožily miliony lidí a díky mé knize si tím projde i mé publikum.

Moje představa byla jasná: bryskně vtáhnout čtenáře doprostřed děje, nechat ho spolu se mnou přežít hrůzu tátova umírání, vypíchnout nejasnost jeho činu a pak pátrat po důvodech, které se odhalí v grandiózním finále. To celé napsat ze svého pohledu, takzvaně za pochodu, on the go, ve stylu dokumentárních filmů, v nichž je autor snímku zároveň jeho protagonistou. Dokumentarista ve filmu zkoumá něco, co mu zasáhlo do života, snaží se o co možná nejobjektivnější pohled, aby nakonec — zahlcen emocemi — nechal obrátit kameru na svou vlastní utrpením zkřivenou tvář. Slzy se

řinou a autor po chvíli zamává na kameru, už dost, dál už vás nepustím, tuhle intimní chvíli si chci nechat jen a jen pro sebe, ale kameraman místo toho jen stočí objektiv stranou a kameru nevypne, protože nezaznamenat tento srdceryvný okamžik aspoň v audiopodobě by bylo proviněním proti údělu umělce. Něco, jako kdyby Max Brod nakonec spálil Kafkovy rukopisy.

Přesně takhle bude vypadat můj nový román. *Můj táta, homme mystérieux*, tak se bude jmenovat.

Ráno tě probudí slunce. Máš to ráda, kvůli tomu si ani nezatahuješ žaluzie, na ten okamžik jsi čekala několik týdnů. Konečně, léto je tu, celá se rozzáříš. Dneska bude fajn den, fajn, fajn, fajn, říkáš si, když popíjíš černou kávu s mlékem. Ještě v květnu bys do sebe lila zelený ječmen, snažila ses žít zdravě, protože ses chtěla dostat zpátky do správných kolejí. Změníš životní styl a pak se ti v hlavě konečně rozbřeskne a začneš zase psát, takhle hezky sis to naplánovala. Zrušila sis sociální sítě, abys netrávila čas ve virtuálním světě místo toho skutečného, ráno jsi dělala deset pozdravů slunci a pak jsi meditovala v padmásaně, přes den jsi

odcházela do koupelny, kde jsi odrazu v zrcadle opakovala, že se máš ráda, a večer sis do deníku zapisovala tři věci, za které jsi vděčná, ale tohle jsi ve skutečnosti nebyla ty. Ty jsi přece ulítlý a věčně zvědavý tvor, pořád máš v sobě punk, jsi holka, která si chce číst do noci a někdy i do rána, ráda se občas napiješ dobrého vína, ale nepohrdneš ani lahváčem, a ráno si s oblibou přispíš.

Najednou tě napadne, že ve stejnou dobu možná vstává i tvůj táta, neměla bys mu zavolat? Ale ne, s tátou se přece telefonovat nedá, je nedoslýchavý a pokaždé na něj musíš strašně řvát, a ty si tím nechceš kazit ráno. Proč bys s ním vlastně měla mluvit zrovna teď? Ne, necháš to být, s tátou jsi nemluvila dva měsíce, a tak to počká. Určitě si prosluněné ráno taky užívá, od břesku klečí na zahradě a sází špenát a fazole a pleje kolem jířin, stejně by ti to nezvedl. Nevěříš na telepatii, ale jaksi vnitřně cítíš, že táta má dnes dobrou náladu, jako už dlouho neměl. Vždycky jsi na něj byla vnitřně napojená, když mu nebylo dobře, často jsi ochořela, a když v práci zaznamenal úspěch, prožívala jsi to s ním. A dneska se s ním prostě cítíš dobře, i když s tebou není. Později si ten zlověstně blažený pocit budeš vyčítat, ale to ještě nevíš.

Jdeš se projít, ale jen co zaklapneš dveře, zase je ode mkneš, zápisník, jak sis mohla zapomenout zápisník, ty,

spisovatelka. Když sbíháš schody, zasměješ se tomu, ale za chvíli jsi už venku a nastavuješ tvář slunci. Vlastně ti to najednou vadí, zamračené počasí by se ti hodilo víc, píšeš přece novou knihu, přemluvila tě k ní redaktorka dětské literatury, ty přece musíš napsat něco pro děti, Lado, ale ty jsi ty, a tak píšeš příběh, který je sice dětský, ale zároveň skrznaskrz smutný, a navíc nejednoznačně zakončený. Na konce s tragickou notou máš už prakticky monopol. Víš, že kdybys psala příběhy se šťastným koncem, získala by sis víc čtenářů, ale to by ses pak za sebe musela stydět. Nepíšeš pro nikoho jiného, ty píšeš výhradně pro sebe.

Nevíš, že ve stejnou dobu vstává i tvůj táta a strojí se, jako kdyby šel na svatbu. Oblékne si na míru střižený frak, který na něm ale trochu visí, na hlavu si narazí panamák a do pravičky popadne černou koženou aktovku po dědovi. Kdybys ho viděla, musela by ses podívit, jak se to vyštafíroval a kde se v něm vzala taková energie, poslední roky má problém sejít schody ze svého sruhu, jenže najednou táta dokáže v tomto staromódním ošacení nejen sejít na zahradu, ale dobelhat se celého půl kilometru k silnici, kde si stopne projíždějící auto.

S tím řidičem máš později možnost mluvit, bylo mu tvého táty líto, jak tam tak stál sám na silnici, řidič si říkal, jestli to není nějaký dementní děda, co se ztratil

rodině, na chvíli zápolil s myšlenkou, že ho odveze na nejbližší policejní stanici, ale pak se rozhodl: jen ať si starý pán tenhle pěkný letní den užije.

A tvůj táta si svůj poslední den užil přesně tak, jak si to naplánoval. Na Budějovické, kde ho řidič vysadil, si na rozloučenou poklepal na klobouk a pak ještě poplácal aktovku, v níž měl schované dvě láhve benzínového čističe. Řidič na něj mávl a popřál mu hezký den, odvezl si s sebou dobrý pocit, který mu později toho dne zhořkl.

Tvůj táta pak nastoupil do metra, a ačkoli poslední dobou v Praze bloudil, neomylně přestoupil na Muzeu, víš to moc dobře, protože ti policajti později ukázali kamerové záběry, dojel na Malostranskou a vydal se na místo činu.

Kráčel překvapivě rychle, jen na chvíli se zastavil pod stromem u polského velvyslanectví. Vytáhl z aktovky obě láhve a pečlivě se jimi polil od hlavy až k patě. Víš, že kolem něj prošlo několik lidí, ale nikdo nezasáhl, takhle to dneska na světě chodí.

Jakmile dorazil k budově Poslanecké sněmovny, na chvíli se zarazil, možná se potřeboval vydýchat po rychlé chůzi. Nebo na okamžik zapochyboval? To nevíš a nikdy se to už nedozvíš. Pak z kapsy vylovil sirky — ne zapalovač, tvůj táta byl přece člověk ze staré

školy —, první mu vypadla z ruky, ale u té druhé se mu to povedlo, přimhouřil oči, zadíval se zálibně na plamínek a pak sirku přiložil ke kalhotám v úrovni kolen a čekal, až se rozhoří. Trvalo to pár vteřin, čistič, který koupil v drogerii, nehoří tak dobře jako letecký benzin, ale kde by tvůj táta přišel k leteckému benzínu?

Viděla jsi to na nekonečně mnoha záběrech, zepředu, zezadu, zleva, zprava i seshora, ten hořící sloup, v nějž se proměnil tvůj táta, i teď ho vidíš, nemusíš ani zavírat oči. Nakonec ho uhasili, tvého tátů, a když jsi pak seděla u jeho lůžka a prosila — koho vlastně? v Boha ani osud přece nevěříš —, aby to přežil, tehdy tě to poprvé napadlo: tohle tady, co leželo před tebou, ta divná mumie, již nebylo vidět do tváře, přece není tvůj táta, nemůže být.

Ale kdo to tedy byl, Lado?

Je zajímavé, kolik toho zvládne člověk, který je úplně na dně. Po cestě domů z nemocnice se stavím u Vietnanců a koupím si dvě láhve prosecca. Šumivé víno mám nejradši, ale kupovat si šampaňské mi přijde poněkud nevhodné, není tu nic k slavení, nicméně těch

pár bublinek nakonec snad vadit nebude. A bublinky navíc zakryjí, že nejde o moc dobré víno. Po cestě domů mi láhve v látkové tašce výmluvně cinkají. Měla jsem si koupit čipsy nebo půlku chleba, abych je tím zvukově izolovala, ještě se nade mnou budou pohoršovat všeteční sousedi. Na jídlo ale nemám ani pomyslení. Ze schránky kouká dopis, když si přečtu, že je od policie, málem pustím tašku s láhvemi na zem. Doma obálku spěšně roztrhnu a s překvapením zjistím, že uvnitř se nachází další, menší obálka. Není nadepsaná, otevřu ji a okamžitě ji odhodím na stůl. Je od táty. Na to dneska fakticky nemám. Schovám tátův dopis do zásuvky v komodě, později se k němu dostanu. Večer do sebe naliju obě špatně vychlazené láhve, strávím hodinu s hlavou v záchodě, ale stále mi je tak špatně od žaludku, že v posteli až do rána fixuju lustr na stropě, aby se mi tolik netočil svět.

Přesto druhý den vstanu, jakž takž slušně se obléknu a odjedu si do nemocnice pro úmrtní list. Venku před nemocnicí, kde jsem se posadila na lavičku na cigaretu, zahlédnu novináře. Tentokrát je jich víc než posledně, někdo z nemocnice jim musel dát echo, že otec zemřel. Nejdřív je nezúčastněně sleduju, moderátora, který stojí před hlavním vchodem a cosi nacvičeným hlasem vykládá do mikrofonu, asi zase otevřeli nové oddělení.